

FARSKÝ LIST

28. apríl - 4. máj 2025, číslo 595

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

Spomienka na muža ducha

Pápež František zomrel 21. apríla 2025, na Veľkonočný pondelok ráno, a ukončil tak svoj výnimočný pontifikát, ktorý sa začal v chladný večer pred takmer 12 rokmi.

„Bratia a sestry, dobrý večer! Viete, že povinnosťou konkláve bolo dať Rímu biskupa. Zdá sa, že moji bratia kardináli išli takmer na koniec sveta, aby ho získali. Ale som tu.“

Týmito slovami sa pápež František predstavil svetu v chladnej a daždivej noci na Námestí svätého Petra 13. marca 2013.

Z tradičného európskeho pohľadu bol skutočne z takmer „na konci sveta“.

František, ktorý sa narodil ako Jorge Mario Bergoglio, syn talianskych prisťahovalcov do Argentíny, si veľmi dobre uvedomoval, že

jeho zvolenie za najvyššieho pontifika je historické. Bol mužom južnej pologule, pochádzal z miesta, ktoré označil za „perifériu“, v tomto prípade z kontinentu, ktorý je v kardinálskom kolégiu zastúpený nedostatočne napriek obrovskému počtu katolíkov, z kontinentu, ktorý si nesie rany kolonializmu, ale v mnohých ohľadoch sa pozerá dopredu, pretože sa borí s výzvami, ktorým Cirkev čelí v dvadsiatom prvom storočí.

Pápež František nebol intelektuálom v štýle pápeža Benedikta. Neprišiel na pápežský stolec s mladíckym elánom svätého Jána Pavla II. V mnohých ohľadoch nadviazal na ich dedičstvo, ale nevnímal, že on sám je v rovnakej pozícii – ako niekto, koho formovali nedávne európske konflikty a studená vojna

a kto potrebuje znovu potvrdiť tradície a učenie Cirkvi.

Ako mnohokrát zopakoval, toto učenie prijal. Ale jeho doba bola iná a čelil iným výzvam. Vo svojom slávnom citáte uviedol, že Cirkev vnímal ako „poľnú nemocnicu“, nie ako školu alebo útočisko. Dechristianizáciu Západu aj naliehavé potreby južnej pologule vnímal ako krízy, ktoré si vyžadovali akési zmýšľanie „všetky ruky na palube“. A vo svete, ktorý trpel izoláciou, zúfalstvom a beznádejou, potreboval milosrdenstvo. „Cirkev neexistuje preto, aby ľudí odsudzovala, ale aby prinášala stretnutie s vrúcnu láskou Božieho milosrdenstva,“ napísal v roku 2016 pri príležitosti mimoriadneho Jubilejného roka milosrdenstva, ktorý vyhlásil.

V mnohých ohľadoch bol hlasom ľudí bez hlasu. Hovoril za tých, ktorí boli vyhnaní zo svojej vlasti pri hľadaní lepšieho života alebo bezpečnosti. Hovoril za tých, ktorí trpia zhoršovaním životného prostredia, pretože vedel, že chudobní sú vždy prví, ktorí trpia klimatickými zmenami, a že chudobní najviac pociťujú ich vplyv. Hovoril za tých, ktorí sa oprávnené alebo neoprávnené domnievali, že v Cirkvi je pre nich málo miesta.

Jeho výzvou pre členov Cirkvi, pre nás všetkých, bolo ísť von a evanjelizovať radostne a nebojáčne, „dotýkať sa trpiaceho Kristovho tela v iných“. Odvolával sa na obraz pastiera, ktorý na seba berie „vôňu oviec“. Mnohé výzvy, ktorým svet čelí – vojna, nespravodlivosť, rozšírený individualizmus – „plodia pochybnosti, strach z budúcnosti a mnohokrát zúfalstvo“, povedal pápež. „My kresťania však prinášame istotu: Kristus je naša nádej,“ povedal začiatkom tohto roka. Bol skutočne apoštolom nádeje, čo je témou druhého jubilejného roka jeho pontifikátu.

Vo vyhlásení, ktorým vlni v decembri oznámil začiatok jubilejného roka, pápež František takto opísal nádej: „Nádej prebýva ako túžba a očakávanie dobrých vecí, ktoré prídu, napriek tomu, že nevieme, čo nám budúcnosť môže priniesť.“

Jeho vplyv na Cirkev počas dvanástich rokov jeho pontifikátu bol hlboký. Napísal štyri encykliky a sedem apoštolských exhortácií. Vymenoval tiež takmer 80 percent súčasných kardinálov, ktorí budú vyberať budúceho pápeža. Absolvoval štyridsaťsedem zahraničných ciest, počas ktorých navštívil všetky krajiny od Mongolska až po vojnu zmietaný Irak. Práve v minulom roku absolvoval svoju najdlhšiu cestu do Singapuru a Papuy-Novej Guiney.

Zrekonštruoval proces, v rámci ktorého Cirkev organizuje synody, otvoril ho väčšiemu počtu členov s hlasovacím právom, vrátane žien, a vo väčšej miere zhromažďoval podnety. Jeho reforma kúrie, vatikánskej byrokracie, sa uskutočnila po konzultácii s malou skupinou kardinálov známou ako C9.

Reorganizoval štruktúru kúrie, zmenil tituly, spojil zodpovednosti a vymenoval viac žien a laikov do vplyvných pozícií. Vo februári 2025 vymenoval františkánsku sestru Eucharistie Raffaellu Petriniovú za generálnu sekretárku úradu riadiaceho Mestský štát Vatikán, čo bolo ďalšie historické prvenstvo.

Azda najvýraznejšia na tomto pápežovi bola jeho ochota hovoriť priamo s ľuďmi v rozhovoroch a videách. To mu prinieslo aj istú kritiku. Rozprával sa s každým, od Norah O'Donnellovej z CBS News až po Eugenia Scalfariho, talianskeho novinára, ktorý odmietol použiť diktafón a potom Svätému Otcovi pripisoval neoveriteľné kontroverzné výroky.

Postoj pápeža Františka k rozhovorom, ako aj k mnohému inému, by sa dal zhrnúť do jeho ochoty riskovať chyby tým, že sa vyjadrí. „Je pravda, že keď niekto vyjde von, hrozí nebezpečenstvo, že sa mu stane nehoda,“ povedal v homílii v roku 2020. „Ale je lepšia Cirkev, ktorá sa stane účastníkom nehody, pretože ide von ohlasovať evanjelium, ako Cirkev, ktorá je chorá, pretože zostáva doma. Boh vždy vychádza von, pretože je Otec, pretože miluje. Cirkev musí robiť to isté: vždy vychádzať von.“

Pápežovi Františkovi v mnohých rozhovoroch hrala do karát jeho silná stránka, ktorou bolo rozprávanie v jeho pastoračnom a neformálnom štýle. Bolo mu umožnené osloviť aj iné než tradičné náboženské médiá a dostať sa k širokému okruhu ľudí, ktorí by inak jeho poslanstvo nikdy nepočuli. Hlavným poslaním Cirkvi je vždy evanjelizovať, prinášať dobrú zvesť trpiacemu ľudu, „vychádzať“ do sveta. „Keď Cirkev nevychádza sama zo seba, aby evanjelizovala, stáva sa sebareferenčnou a potom ochorie,“ povedal kardinálom pred svojím zvolením za pápeža.

Pápež František prejavil obrovskú odvahu, ale aj pokoru. Keď sa dopustil chýb, ako napríklad jeho skorá reakcia na krízu sexuálneho zneužívania v Čile, priznal svoju chybu a napravil ju. Následne rozšíril pravidlá zodpovednosti tak, aby sa vzťahovali na biskupov aj kňazov, a presadzoval záruky v celej Cirkvi na celom svete.

Pre Františka boli od prvého dňa jeho pontifikátu hlavnou témou reformy, ktoré predostreli kardináli už pred jeho zvolením. V rozhovore pre argentínsku tlačovú agentúru povedal: „My, kardináli, sme na stretnutiach pred konkláve povedali veci, ktoré by podľa

nás mal nový pápež urobiť. Potom sme hovorili o veciach, ktoré treba zmeniť, o problémoch, ktoré treba riešiť.“

Jednou z takýchto úloh bola reforma kúrie.

Ďalšou bolo riešenie rôznych finančných škandálov, ktoré sužujú Vatikán. Pápež František zaviedol sériu reforiem a v roku 2022 o nich hovoril s tlačovou agentúrou Reuters. Priznávajúc finančné chyby povedal, že „vytvorenie Sekretariátu pre ekonomiku s odborníkmi“ bolo veľkým zlepšením.

„Verím, že toto nové dikastérium, povedzme, ktoré má v rukách všetky financie, je skutočnou istotou v administratíve, pretože predtým bola administratíva veľmi chaotická.“

Centralizácia vatikánskych financií a zavedenie auditov a postupov zodpovednosti akceptovaných veľkými finančnými inštitúciami môže byť jednou z trvalých reforiem Františkovho pontifikátu, aj keď Vatikán naďalej čelí finančným problémom týkajúcim sa jeho prevádzkovej réžie a dôchodkových plánov.

V srdci bol však tento pápež reformátor predovšetkým pastierom. Jasne hovoril o potrebe starať sa o ľudí bez práv a na okraji spoločnosti, najmä o celosvetovej vlne migrantov, ktorá sa objavila počas jeho pontifikátu. V skutočnosti jeho prvá cesta ako pápeža viedla na taliansky ostrov Lampedusa, kde slávil omšu a spomínal na utečencov, ktorí sa utopili pri pokuse dostať sa cez Stredozemné more za lepším životom. Táto téma zostala témou jeho pontifikátu. Vo svojom liste americkým biskupom z februára 2025 ich pápež František pochválil za ich úsilie v prospech utečencov a migrantov. „Uznávam Vaše cenné úsilie, drahí bratia biskupi Spojených štátov, keď úzko

spolupracujete s migrantmi a utečencami, ohlasujete Ježiša Krista a podporujete základné ľudské práva. Boh bohato odmení všetko, čo robíte pre ochranu a obranu tých, ktorí sú považovaní za menejcenných, menej dôležitých alebo menej ľudských!“ napísal. Počas celého svojho pontifikátu sa tento pápež „z konca sveta“ riadil neochvejnou vierou v evanjelium a v moc Ducha Svätého. „Neexistuje väčšia sloboda ako tá, keď sa človek nechá viesť Duchom Svätým,“ napísal. Svoju prvú apoštolskú exhortáciu Radosť z evanjelia, ktorá je azda najkonkrétnejším vyjadrením jeho cieľov ako pápeža, zakončil úvahou o sile Ducha Svätého. „Ako veľmi túžim nájsť správne slová, ktoré by vzbudili nadšenie pre novú kapitolu

evanjelizácie plnú zápalu, radosti, veľkodušnosti, odvahy, bezhraničnej lásky a príťažlivosti!“ napísal. „Uvedomujem si však, že žiadne slová povzbudení nebudú stačiť, ak sa v našich srdciach nerozhorí oheň Ducha Svätého.“ „Udržiavať náš misijný zápal pri živote si vyžaduje pevnú dôveru v Ducha Svätého,“ píše ďalej v dokumente. „Túto veľkodušnú dôveru však treba živiť, a preto musíme Ducha neustále vzývať.“ Pápež František bol pápežom pre ľudí, ale v prvom rade bol mužom Ducha. Nech jeho duch naďalej vedie Cirkev v týchto nepokojných časoch. Nech odpočíva v pokoji!

	Čičava	Komárany	Memík
Po 28.4.	Svätí apoštolí Jáson a Sósipatros; svätí mučeníci Dadas, Maxim a Kvintilián		
	8.00 *ZBP ruženec		
Ut 29.4.	Deviati svätí mučeníci z Kyzíka; prepodobný Memnón Divotvorca		
	17.15 spoveď 18.00 *ZBP Peter Jendrej		
St 30.4.	Svätý apoštol Jakub, brat svätého Jána Teológa		
			17.30 spoveď 18.00 +František, pápež + pynychýda
Št 1.5.	Svätý prorok Jeremiáš		Štátny sviatok
Pi 2.5.	Svätý Atanáz Veľký		Zdržanlivosť od mäsa
		17.15 spoveď 18.00 liturgia	
So 3.5.	Odchod do večnosti prepodobného otca Teodóza Pečerského		
Ne 4.5.	Tretia nedeľa po Pasche – o myronosičkách		
	9.15 *ZBP Martin (r.Kochianová)	11.00 *ZBP Viera (r.Nábožná)	7.30 *za farnosť

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete